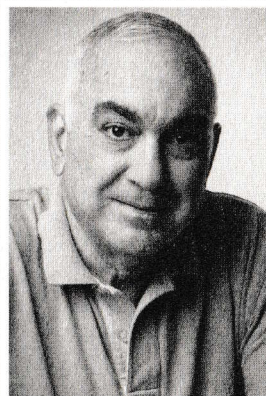

Michael Bar-Zohar

Nissim Mishaal

Michael Bar-Zohar este scriitor, purtător de cuvânt al Ministerului Apărării din Israel și fost parlamentar. Născut în Bulgaria, Bar-Zohar a emigrat în Israel în 1948. A fost membru al Knessetului și delegat la Consiliul Europei. Este unul dintre experții principali ai Israelului în domeniul spionajului și biograful oficial al lui David Ben-Gurion și al lui Shimon Peres. Este autorul multor romane și cărți de nonficțiune.

Nissim Mishaal este unul dintre cei mai cunoscuți oameni de televiziune din Israel, unde a deținut funcția de director general. A fost reporter politic și corespondent la Washington. Autor și editor, a publicat mai multe lucrări despre istoria Israelului.

MICHAEL BAR-ZOHAR • NISSIM MISHAL

MOSSAD

ISTORIA SÂNGEROASĂ A SPIONAJULUI ISRAELIAN

Traducere din limba engleză

ADELA MOTOC

București
2019

Introducere

SINGUR ÎN BÂRLOGUL LUPULUI

Pe 12 noiembrie 2011, o explozie teribilă a distrus o bază de rachete secretă din apropiere de Teheran, ucigând 17 membri ai Gărzilor Revoluționare iranienne și transformând zeci de rachete într-un morman de fier fumegând. În explozie a fost omorât generalul Hassan Tehrani Moghaddam, „părintele” rachetelor Shebab cu rază lungă de acțiune și șeful programului de rachete al Iranului. Dar ținta secretă a atentatului cu bombă nu fusese Moghaddam, ci un motor-rachetă cu combustibil solid, capabil să transporte o rachetă nucleară la peste 10 000 de kilometri distanță, din buncărele Iranului până pe continentul american.

Noua rachetă plănuită de liderii iranieni trebuia să îngenuncheze principalele orașe ale Americii și să transforme Iranul într-o putere mondială. Explozia din noiembrie a amânat proiectul cu câteva luni.

Chiar dacă ținta noii rachete cu rază lungă de acțiune era America, exploziile care au distrus baza iraniană au fost, probabil, opera serviciului secret israelian, Mossadul. De la începuturile sale în urmă cu mai

bine de 60 de ani, Mossadul a activat în secret, cu curaj, împotriva pericolelor care amenințau Israelul și Occidentul. Și, mai mult decât oricând în trecut, informațiile culese de Mossad și operațiunile lui au influențat astăzi asupra problemelor de securitate ale Americii – atât peste hotare, cât și în interior.

Conform unor surse străine, în prezent Mossadul încearcă să desfidă promisiunea directă, explicită a conducătorilor iranieni de a șterge Israelul de pe harta lumii. Mossadul luptă, se pare, împotriva amenințării unui Iran înarmat nuclear și a consecințelor existenței lui pentru Statele Unite și pentru restul omenirii, ducând un obstinat război din umbră împotriva Iranului prin sabotarea instalațiilor nucleare, asasinarea oamenilor de știință, aprovizionarea uzinelor cu echipamente și materii prime defecte via companii fictive, încurajarea unor înalți ofițeri din armată și a unor cercetători importanți să dezerteze și introducerea unor viruși periculoși în computerele Iranului. Deși a amânat cu câțiva ani bomba nucleară iraniană, bătălia sub acoperire a Mossadului este în faza ei de apogeu, cea care precedă măsurile extreme, adică o lovitură militară.

În lupta împotriva terorismului, Mossadul a capturat și a eliminat, începând din anii 1970, sute de teroriști violenți în bazele lor din Beirut, Damasc, Bagdad și Tunis și în posturile lor de luptă din Paris, Roma, Atena sau din Cipru. Potrivit mass-mediei occidentale, pe 12 februarie 2008 agenți ai Mossadului l-au atacat

și ucis la Damasc pe Imad Mughniyeh, liderul militar al organizației Hezbollah. Mughniyeh era un dușman de moarte al Israelului, dar și numărul unu pe lista celor mai căutați oameni ai FBI. Era cel care plănuiase și executase masacrarea a 241 de pușcași marini ai SUA la Beirut și care lăsase pretutindeni în urma sa o dâră sângeroasă presărată cu sute de americani, israelieni, francezi și argentinieni uciși. La ora actuală, serviciul secret israelian îi urmărește pe liderii Jihadului Islamic și ai Al Qaeda prin tot Orientul Mijlociu.

Și, totuși, atunci când Mossadul a prevenit Occidentul că Primăvara Arabă ar putea deveni Iarna Arabă, nimeni n-a părut să audă. Pe tot parcursul anului 2011, țările vestice au celebrat ceea ce ele credeau că este începutul unei noi ere de democrație, libertate și respectarea drepturilor omului în Orientul Mijlociu. Sperând să obțină aprobarea egiptenilor, occidentalii l-au presat pe președintele Mubarak, cel mai bun aliat al lor în lumea arabă, să abdice. Dar primele mulțimi care au inundat Piața Tahrir, din Cairo, au dat foc steagului american, apoi au luat cu asalt ambasada Israelului, au cerut rezilierea tratatului de pace cu această țară și au arestat activiști ai organizațiilor neguvernamentale americane. Alegerile libere din Egipt au adus la putere Frăția Musulmană, iar astăzi Egiptul este în pragul anarhiei și al catastrofei economice. În Tunisia prinde rădăcini un regim islamic fundamentalist, și la fel urmează să se întâmple probabil în Libia. Yemenul

este și el cuprins de frământări. În Siria, președintele Assad își masacrează propriul popor. Națiunile moderate, ca Maroc, Iordania, Arabia Saudită și Emiratele din Golful Persic, se simt înșelate de aliații lor occidentali. Speranțele legate de respectarea drepturilor omului, a drepturilor femeilor și de instituirea unor legi și a unei conduceri democratice, speranțe care au inspirat aceste revoluții hotărâtoare, au fost măturate de partide religioase fanatice, mai bine organizate și mai conectate la pulsul maselor.

Iarna Arabă a prefăcut Orientul Mijlociu într-o bombă cu ceas, amenințând israelienii și aliații lor vestici. În timp, sarcinile Mossadului vor deveni mai riscante, dar și mai însemnate pentru Occident. Agenția israeliană pare a fi cel mai bun scut de apărare împotriva amenințării nucleare iraniene, împotriva terorismului, împotriva oricăror consecințe ale măcelului din Orientul Mijlociu. Și, mai important, Mossadul este ultima salvă trasă cu puțin înainte de un război deschis.

Forța motrice a Mossadului sunt luptătorii săi fără nume – bărbați și femei care-și riscă viața, trăiesc departe de familiile lor sub identități asumate, execută operațiuni temerare în țări dușmane, unde cea mai mică greșală le poate aduce arestarea, tortura sau moartea. În timpul Războiului Rece, cea mai rea soartă pentru un agent secret capturat în Occident sau în blocul comunist era să fie schimbat cu un alt agent pe vreun pod rece și cețos din Berlin. Rus sau american, britanic sau est-german, agentul știa întotdeauna că nu era singur, exista întotdeauna cineva care să-l aducă înapoi din frig. Dar, pentru luptătorii

singuratici ai Mossadului, nu există schimburi și poduri în ceață; ei plătesc cu viața pentru cutezanța lor.

În această carte scoatem la lumină cele mai importante misiuni și pe cei mai curajoși eroi ai Mossadului, dar și greșelile și eșecurile care, nu o dată, au pătat imaginea agenției și au zguduit-o din temelii. Misiunile descrise aici au conturat soarta Israelului și, în bună măsură, chiar soarta lumii. Și totuși, ceea ce au în comun agenții Mossadului este o dragoste profundă, idealistă pentru țara lor, un devotament total față de existența și supraviețuirea ei, o disponibilitate de a-și asuma cele mai dramatice riscuri și de a înfrunta pericole extreme – de dragul Israelului.

Capitolul 1

REGELE UMBRELOR

În anul 1971, spre sfârșitul verii, o furtună violentă lovea coasta mediteraneeană. Valuri înalte biciuiau țărmul Fâșiei Gaza. Pescarii arabi din partea locului rămăseseră prudenți pe mal; nu era o zi potrivită pentru a înfrunta marea perfidă. Au văzut astfel, uluiți, cum o ambarcațiune avariata s-a ivit brusc din valurile care mugeau și a tras greoi la țărm pe nisipul umed. Câțiva palestinieni, cu hainele și *keffiyeh*-urile boțite și ude learcă, au sărit din barcă și și-au făcut cu greu drum spre mal. Fețele lor nebărbierite trădau oboseala unei lungi călătorii pe mare. Dar nu aveau timp de pierdut. Au trebuit s-o ia la goană ca să-și salveze viețile. Pe marea furioasă și-a făcut apariția un torpilor israelian, care-i urmărea cu toată viteza și transporta militari în echipament de luptă complet. Când s-a apropiat de țărm, soldații au sărit în apele puțin adânci și au deschis focul asupra palestinienilor care se îndepărtau în fugă. Câțiva băiețandri din Gaza, care se jucau pe plajă, au alergat spre palestinieni și i-au condus spre o livadă din apropiere, la

adăpost. Soldații israelieni le-au pierdut urma, dar au continuat să cerceteze toată plaja.

Noaptea târziu, un tânăr palestinian înarmat cu un kalașnikov s-a furișat în livadă, tatonând terenul. L-a găsit pe fugari înghesuiți unul într-altul într-un colț mai îndepărtat.

– Cine sunteți, fraților? a întrebat tânărul.

– Membri ai Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei, a venit răspunsul. Din tabăra de refugiați de la Tyr, din Liban.

– *Marhaba*¹, bine ați venit! a spus tânărul.

– Ai auzit de Abu-Seif, comandantul nostru? El ne-a trimis să ne întâlnim cu comandanții Frontului Popular din Beth Lahia (o bază teroristă în sudul Fâșiei Gaza). Avem bani și arme și vrem să ne coordonăm operațiunile.

– Vă ajut eu, a spus tânărul.

În dimineața următoare, câțiva teroriști înarmați i-au escortat pe nou-veniți până la o casă izolată din interiorul taberei de refugiați Jabalia. Au fost duși într-o încăpere mare și invitați să se așeze la masă. După puțin timp, în sală au intrat comandanții Frontului Popular pe care oaspeții sperau să-i întâlnească. Au schimbat calde saluturi cu frații lor libanezi și s-au așezat în fața lor.

– Putem începe? a întrebat un tânăr îndesat, cu un început de chelie, purtând un *keffiyeh* roșu, care părea a fi liderul grupului libanez. E toată lumea aici?

¹ Formulă de salut (în limba arabă, în original) (n.red.)

– Toată lumea.

Tânărul a ridicat o mână și s-a uitat la ceas. Era un semnal stabilit dinainte. Brusc, „emisarii libanezi“ și-au scos armele și au deschis focul. În mai puțin de un minut, teroriștii din Beth Lahia erau morți. „Libanezii“ au ieșit în fugă din casă, s-au strecurat pe aleile întortocheate ale taberei Jabalia și pe străzile aglomerate din Gaza și curând au intrat pe teritoriul israelian. În seara aceea, bărbatul cu *keffiyeh* roșu, căpitanul Meir Dagan, comandantul comandoului secret Rimon din Forțele de Apărare ale Israelului (FAI), îi raporta generalului Ariel (Arik) Sharon că operațiunea Cameleonul reușise. Toți liderii Frontului Popular din Beth Lahia, o grupare teroristă extrem de periculoasă, fuseseră uciși.

Dagan nu avea pe atunci mai mult de 26 de ani, dar era deja un luptător legendar. El fusese cel care plănuise întreaga operațiune: deghizarea în teroriști libanezi, călătoria pe mare într-o ambarcațiune veche, plecând din Ashdod, un port din Israel, ascunderea în timpul nopții, întâlnirea cu liderii teroriști și traseul de retragere după lovitură. El organizase chiar și falsa urmărire de către torpilorul israelian. Dagan era luptătorul de gherilă prin excelență, temerar și creativ, dispus să iasă din tiparele oricărei confruntări. Yitzhak Rabin a spus odată: „Meir are capacitatea unică de a inventa operațiuni antiteroriste care seamănă cu un film polițist“.

Danny Yatom, viitor șef al Mossadului, și-l amintea pe Dagan ca pe un tânăr scund, cu o coamă de păr castaniu, care a cerut să se alăture celei mai prestigioase unități de comando israeliene, Sayeret Matkal, și i-a uimit pe toți grație îndemânării cu care își azvârlea uriașul cuțit de comando. Lovea cu cea mai mare precizie orice fel de țintă. Deși excelent țințaș, Dagan a căzut la testele de intrare în Sayeret Matkal și, inițial, a trebuit să se mulțumească să fie simplu parașutist.

La începutul anilor 1970, a fost trimis în Fâșia Gaza, care fusese cucerită de Israel în Războiul de Șase Zile din 1967 și devenise de atunci un cuib al teroriștilor palestinieni. Aceștia ucideau zilnic israelieni în Fâșia Gaza și în Israel, folosind bombe, explozive și arme de foc. FAI pierduseră aproape complet controlul asupra taberelor de refugiați din Gaza.

În ziua de 2 ianuarie 1971, când micuții frați Arroyo Avigail, de cinci ani, și Mark, de opt – au fost spulberați de o grenadă de mână pe care un terorist le-a aruncat-o în mașină, generalul Ariel (Arik) Sharon a decis că trebuie să pună capăt sângeroaselor masacre. A recrutat o mână de vechi prieteni din tineretea lui marcată de lupte, plus câțiva soldați tineri talentați. Dagan a fost unul dintre aceștia din urmă, un ofițer cu fața rotundă, scund, robust, șchiop de la o mină pe care călcase în Războiul de Șase Zile. În perioada de recuperare la spitalul Soroka din Beer-sheba, se îndrăgostise de infirmiera sa, Bina. După ce se vindecase, Dagan o luase de soție.

Unitatea specială a lui Sharon nu exista oficial. Misiunea ei era să distrugă organizațiile teroriste din Gaza făcând uz de metode riscante și neconvenționale. Dagan obișnuia să cutreiere prin oraș cu un baston, un doberman, câteva pistoale, revolvere și puști-mitralieră. Unii pretindeau că-l văzuseră deghizat în arab, călărind nestingherit un măgar pe străduțele înșelătoare din orașul Gaza. Infirmitatea pe care o avea nu-i diminuă cu nimic hotărârea de a duce la bun sfârșit cele mai periculoase operațiuni. Viziunea sa era simplă: există dușmani – arabi răi care vor să ne omoare –, așa că trebuie să-i omorâm noi mai întâi.

În cadrul Sayeret Matkal, Dagan a creat prima unitate de comando israeliană sub acoperire, Rimon, ai cărei membri operau deghizați în arabi chiar în mijlocul bazelor inamice. Deghizarea era indispensabilă pentru a se putea mișca liber în mulțimea arabă și a-și atinge țintele fără să fie descoperiți. Au devenit repede cunoscuți drept „echipa de șoc a lui Arik” și se zvonea că deseori îi ucideau cu sânge rece pe teroriștii capturați. Uneori, se povestea, escortau câte un terorist pe o străduță întunecată și-i ziceau: „Ai două minute să dispari”. Când acesta încerca să scape, îl ucideau cu un glonț. Câteodată, lăsau la îndemână un pumnal sau o armă și, când teroristul întindea mâna după ea, îl omorau pe loc. Ziariștii scriau că în fiecare dimineață Dagan ieșea pe câmp, unde se ajuta de o mână pentru a urina și de cealaltă pentru a trage într-o sticlă de Coca Cola goală. Dagan a respins însă poveștile de tipul acesta. „Există mituri care se lipsesc

de noi ca timbrul de scrisoare”, spunea el, „dar unele din ele sunt, pur și simplu, niște scorneli”.

Mica unitate de comando israeliană ducea un război îndârjit și crud. Membrii ei își riscau zilnic viața. Aproape în fiecare noapte, îmbrăcați în haine femeiești sau deghizați în pescari, plecau în căutarea teroriștilor cunoscuți. Pe la mijlocul lui ianuarie 1971, dându-se drept teroriști arabi în nordul Fâșiei Gaza, au atras într-o ambuscadă mai mulți membri ai Fatah, care au fost uciși în schimbul de focuri ce a urmat. La 29 ianuarie 1971, Dagan și oamenii lui, de data aceas-ta în uniformă, au sosit cu două jeepuri la periferia taberei Jabalia de refugiați palestinieni. Drumurile li s-au încrucișat cu un taxi, iar Dagan l-a recunoscut printre pasagerii acestuia pe un terorist notoriu, Abu Nimer. La ordinul lui, jeepurile s-au oprit, iar soldații săi au încercuit taxiul. Dagan s-a apropiat, și în momentul acela Abu Nimer a ieșit din mașină, agitând o grenadă. Cu ochii ațintiți asupra lui Dagan, a tras siguranța.

– Grenadă! a strigat Dagan.

Dar, în loc să caute să se salveze, a sărit asupra lui Nimer, l-a imobilizat și i-a smuls grenada din mână. Pentru această ispravă a fost decorat în Israel cu Medalia Curajului. S-a spus chiar că, după ce a aruncat grenada, Dagan l-a omorât pe Abu Nimer cu mâinile goale.

Peste ani de zile, într-unul din rarele sale interviuri, Dagan declara în fața ziaristului israelian Ron Leshem: „Rimon n-a fost o echipă de șoc. Nu era

CUPRINS

Introducere

SINGUR ÎN BÂRLOGUL LUPULUI

7

Capitolul 1

REGELE UMBRELOR

12

Capitolul 2

FUNERALII LA TEHERAN

24

Capitolul 3

O EXECUȚIE PRIN SPÂNZURARE LA BAGDAD

51

Capitolul 4

O „CÂRTIȚĂ” SOVIETICĂ ȘI UN LEȘ ÎN MARE

70

Capitolul 5

DISCURSUL LUI HRUȘCIOV

88

Capitolul 6

„ADUCEȚI-L PE EICHMANN VIU SAU MORT!”

101

Capitolul 7

UNDE ESTE YOSSELE?

144

Capitolul 8

UN EROU NAZIST ÎN SERVICIUL MOSSADULUI

181

Capitolul 9

OMUL NOSTRU DIN DAMASC

210

Capitolul 10

„VREAU UN MIG-21!”

250

Capitolul 11

CEI CARE NU VOR UITA NICIODĂȚĂ

272

Capitolul 12

ÎN CĂUTAREA PRINȚULUI ROȘU

312

Capitolul 13

FECIOARELE SIRIENE

354

Capitolul 14

„DE ASTĂZI SUNTEM ÎN RĂZBOI!”

366

Capitolul 15

O CAPCANĂ AMOROASĂ PENTRU UN SPION PERICULOS

392

Capitolul 16

SUPERARMA LUI SADDAM

414

Capitolul 17

FIASCO LA AMMAN

432

Capitolul 18

DIN COREEA DE NORD, CU DRAGOSTE

450

Capitolul 19

DRAGOSTE ȘI MOARTE DUPĂ-AMIAZA

467

Capitolul 20

ATENȚIE, SE FILMEAZĂ!

485

Capitolul 21

DIN ȚARA REGINEI DIN SABA

503

Epilog

RĂZBOI CU IRANUL?

525

MULȚUMIRI

533

BIBLIOGRAFIE ȘI SURSE

535

INDICE

582